gemeente harderwijk

Memo

aan	:	Wethouder M. Pijnenburg
van	:	Barbara Does
organisatie eenheid	:	Team Samenleving
i.a.a.	:	College van burgemeester en wethouders
datum	:	12 oktober 2022
onderwerp	:	Specifieke vragen over inclusie
reg.nummer	:	02430000120967 / 02430000404274

In het participatieproces voor de Verbeteragenda Inclusie 2023-2026 hebben inwoners meegedacht met de gemeente. Onder andere over doelstellingen: wat zou er anders moeten zijn over vier jaar?

Daarnaast zijn er ook veel specifieke vragen gesteld of suggesties gedaan. Deze krijgen geen plek in de Verbeteragenda Inclusie maar zijn wel doorgezet naar de verschillende beleidsterreinen. Per vraag / suggestie is aangegeven wat de gemeente daar op dit moment mee doet, en of er ontwikkelingen of kansen zijn. Het overzicht laat zien, hoe breed het onderwerp inclusie is.

Bestaanszekerheid	De gemeente zet meer in op preventie bij armoede en eenzaamheid	De komende jaren gaat de gemeente hier ook meer op inzetten. Dit is ook beschreven in het beleid voor bestaanszekerheid en het beleid voor eenzaamheids-bestrijding.
Bestaanszekerheid	Mogelijkheden tot leerlingenbegelei-ding(huiswerkbegeleiding) naar draagkracht.	Dit is mogelijk bij ZorgDat, Talenthouse, Stichting Leergeld. Stichting Leergeld biedt ook samen met enkele scholen een Zomerschool aan.
Bestaanszekerheid	Bijdrage voor zwemmen (kosten toegang), als dit vanwege gezondheidsredenen moet in combinatie met een laag inkomen (maar net te hoog voor regelingen voor inkomens < 120%).	Mensen met een laag inkomen kunnen een beroep doen op een Maatschappelijke bijdrage regeling voor bijvoorbeeld sport. En voor ziektekosten hebben we een regeling Chronisch zieken. Maar we hebben geen regelingen voor inwoners die net boven de 120% inkomensnorm zitten in combinatie met hogere zorgkosten. In Harderwijk is ook een hydrotherapievereniging De Zonzij, die medische zwemlessen geeft in De Sypel. Soms wordt dit vergoed door zorgverzekeraars.
Bestuur	Wat denkt de gemeenteraad zelf te doen aan inclusie? Welke ideeën/ acties hebben zij voor ogen. Welke stappen hebben zij zelf bedacht?	Er is een informatiebrief gestuurd naar de gemeenteraad met deze vragen (en overige relevante opmerkingen die zijn gemaakt). Deze staat in november geagendeerd in een werkgroep van de gemeenteraad.
Burgerschap	Blijvende inzet van de cursus Burgerschap	Deze cursussen worden ingezet tijdens het Participatieverklarings-traject voor inburgeraars. Dit blijven we doen. Komend half jaar wordt gekeken of deze nog specifieker op Harderwijk kan worden gericht.
Communicatie en dienstverlening	Maak de website meer toegankelijk.	We proberen de bezoeker waar mogelijk verschillende, veilige mogelijkheden aan te bieden om hun zaken bij de gemeente te regelen. Bijvoorbeeld digitaal via de website maar ook door een bezoek aan de balie. Of telefonisch. De gemeente werkt continu aan de toegankelijkheid van de website.

		De website heeft een voorleesbutton. Video's worden - waar nodig - ondertiteld. Afbeeldingen worden voorzien van alt-teksten voor schermlezers (bv 'dit is een logo', of bij inhoudelijke plaatjes een beschrijving). Contrasten en koppenstructuur zijn op orde. Dagelijks checken we op niet-werkende links. Taalgebruik wordt continu getoetst op toegankelijkheid. Pdf-documenten worden zoveel mogelijk vermeden en indien mogelijk toegankelijk aangeboden (dat wil zeggen, machineleesbaar en doorzoekbaar). De resultaten van de zoekmachine worden gemonitord en geoptimaliseerd. De toetsing door een onafhankelijk instituut is gepland maar moet nog plaatsvinden.
Communicatie en dienstverlening	Ondertiteling op de website (raadsvergadering)	De gemeente*raad* heeft een site, die losstaat van de gemeentelijke site. De ondertiteling vindt geautomatiseerd plaats. Het is zelflerend. De teksten kunnen worden bijgewerkt, maar dat moet handmatig gebeuren.
Communicatie en dienstverlening	Inwoners voelen zich ook online 'welkom' (taal, informatie, taalgebruik).	Mensen komen naar de website voor informatie. We willen dat mensen zo snel mogelijk op de goede pagina komen. Veruit de meeste mensen komen via google e.d. (Bijvoorbeeld 'paspoort HK'). Daar staat kort en zakelijk de belangrijkste info op. Bij een paspoort zijn de basisvragen: wat kost het? hoe vraag ik dit aan? wat moet ik meenemen? Dus dan kom je niet eerst op een inleidende 'welkom'.
Communicatie en dienstverlening	Zitplaatsen zonder leuningen in de Stadswinkel, als vanwege iemands fysieke situatie de stoelen met leuningen niet voldoen.	Bij de inrichting is bewust gekozen voor een variatie in het zitmeubilair (fauteuil, stoelen met langere en kortere leuningen). Er zijn ook krukken en stoelen zonder leuning beschikbaar (richting bedrijfsrestaurant). Wij zullen de gastvrouwen vragen om extra oog te hebben voor mensen, die zoekende zijn naar een zitplek. We kunnen dan direct monitoren, hoe vaak het voorkomt dat het aanbod niet toereikend is.
Evenementen	Een evenement/Stadsidee voor inwoners (kinderen, ouderen) met een beperking. Kleinschalig festival, regionaal, een uitje waarbij rekening wordt gehouden met beperkingen.	De gemeente zal dit signaal bespreken met de organisatoren van de evenementen. In het eerste vooroverleg met organisatoren zal worden gevraagd naar de toegankelijkheid van het evenement. We zetten hiermee in op bewustwording. NB: De evenementenorganisatoren geven op dit moment in het algemeen aan, dat zij financieel heel krap zitten. De gemeente ondersteunt evenementen ook minder (voorheen bv met verkeersregelaars), waardoor zij extra kosten maken.
Horeca	Is het een idee om braillemenukaarten in te zetten in de horeca?	De gemeente speelt hierin zelf geen rol. Deze vraag is uitgezet naar de Harderwijkse afdeling van Koninklijke Horeca Nederland. Er is aangegeven dat veel restaurants met seizoensproducten werken, dus hebben zij met enige regelmaat een nieuwe kaart. Veel *fine dining* restaurants hebben een *chefs* menu, waarbij het menu op voorhand niet bekend is. De horeca ervaart zelf weinig noodzaak, omdat er ofwel begeleiders aanwezig zijn, ofwel de kaart wordt voorgelezen.
Inburgering	De klantmanagers behandelden vluchtelingen als reguliere bijstandsgerechtigden. Maar je hebt een andere situatie als vluchteling.	Inmiddels is de gemeente zelf verantwoordelijk voor de Wet Inburgering. En er zijn gespecialiseerde klantmanagers aangesteld.
Onderwijs	Inclusie begint bij onderwijs. Vanuit inclusie samenwerken met Brede scholen.	Inmiddels is het nieuwe Brede Scholenbeleid besproken in de cie Samenleving. Uitgangspunt is dat iedereen moet kunnen deelnemen: geen inschrijfgeld, programma wordt in overleg

		met kinderen en ouders samengesteld. Kinderen uit speciaal onderwijs kunnen deelnemen aan activiteiten in hun wijk. De bredeschoolcoordinator kijkt naar mogelijkheden voor maatwerk. De activiteiten worden gegeven door buurtcoaches, schooldocenten, docenten Cultuurkust, en vrijwilligers. Er is dus wel een verschil in niveau/expertise van de begeleiding.
Ontwikkelprojecten	Schakel de werkgroep toegankelijkheid op 3 momenten in: voor de start van een project/beleidsplan/ tijdens het (bouw)project, tegen het einde van het (bouw)project	De gemeente hanteert bij haar (bouw)projecten de eisen voor toegankelijkheid op basis van het Bouwbesluit. De gemeente ziet mogelijkheden tot betrokkenheid bij bouwprojecten van openbare gebouwen en van doelgroepprojecten (met woningcorporaties en zorginstellingen). De gemeente wil betrokkenheid wel laten plaatsvinden binnen bredere klankbord/ gebruikersgroepen. Zo is de werkgroep Toegankelijkheid recent betrokken geweest bij de klankbordgroep van gebruikers bij de verbouwing van De Sypel.
Openbare ruimte	Vergroot de toegankelijkheid van de binnenstad: zorg ervoor dat vergeten uitvoeringen van de aanwezige gidsljnen worden uitgevoerd.	Dit zou eventueel kunnen worden meegenomen als het nieuwe jaarlijkse budget voor Toegankelijkheid wordt toegekend. Dit wordt in eerste instantie ingezet voor de meest noodzakelijke basistoegankelijkheid.
Openbare ruimte	Zorg voor meerdere maquettes in de stad, opdat blinden/slechtzienden kunnen voelen hoe bijvoorbeeld een gebouw of plein er uit ziet. Ook leuk voor kinderen om naar te kijken.	Dit is een mooi idee. Maar is voor de gemeente geen prioriteit. Dit zou eerder vanuit fondsen/andere externe subsidies moeten worden gefinancierd.
Openbare ruimte	Maak de aangebrachte verwijsborden (door de gemeente en de ANWB) bij de historische panden voor een ieder toegankelijk met een QR code (zodat ook slechtzienden en blinden gebruik van kunnen maken).	We hebben al enige ervaring met informatie via QR codes (o.a. Regenboogzebrapad, muurschildering en locaties op de Vismarkt). Het vereist echter ook weer onderhoud. We onderzoeken momenteel nog mogelijkheden van QR codes voor het wandelnetwerk. Dit loopt via het Routebureau Veluwe.
Openbare ruimte	Er zouden voldoende speelplaatsen moeten zijn in Harderwijk, waar kinderen met een ondersteunings-vraag/rolstoel ook gebruik kunnen maken. En men ook weet waar die speeltuin te vinden is.	Bij de vaststelling van de Startnotitie Inclusie heeft de gemeenteraad een motie aangenomen over toegankelijke speeltuinen. Hier moet echter nog budget voor worden vrijgemaakt. Besluitvorming vindt dit najaar plaats.
Openbare ruimte	Het is van groot belang dat er in met name de binnenstad van Harderwijk meerdere toegankelijke toilet-voorzieningen komen (24/7) en dat ze zichtbaar zijn.	Bij het ontwikkelen van de Binnenstadsvisie (vindt momenteel plaats) komt de bewegwijzering ook aan de orde. Daar zal dit worden meegenomen.
Participatie	Gebruik digitale enquêtes om inwoners te bevragen (analoog aan Regenboog Enquête).	Dit kunnen we zeker meenemen. De gemeente heeft hier op steeds meer onderwerpen ervaring mee (bv startnotitie Sportbeleid en Omgevingsvisie).
Participatie	Interventies van Kennisplatform Inclusief Samenleven gebruiken (o.a. verhalen).	Deze expertise nemen we mee bij het leertraject, zowel intern als in het leernetwerk met inwoners.
Participatie	Gebruik andere termen, bijvoorbeeld ‘sociale inclusie’. En geen termen als ‘inspraakavond’.	We letten steeds meer op B1 taalgebruik. Soms ontkomen we er niet aan in onze beleidsnota's. Maar in de communicatie naar inwoners hebben we hier steeds meer aandacht voor.
Participatie	Als je een uitnodiging verstuurt: eerst in concept rondsturen naar diverse inwoners voor feedback.	Dit is een heel goede suggestie. Mogelijk kan het leernetwerk van inwoners hierin ook een rol spelen. Daarnaast kent Harderwijk sinds enige tijd ook een meeleespanel.

Participatie/ ervarings-deskundigheid	Trainingen voor ervaringsdeskundigen.	We onderzoeken wat eventuele mogelijkheden zijn, om dit breder in te zetten.
PW	Inwoners met een lichtverstandelijke beperking hebben vaker een werkplek.	Hier moet nog meer aandacht voor komen. We zijn nu bezig met het opstellen van een Nota Sociaal Domein. Dit gaat ook over inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarin wordt deze input meegenomen.
Regenboogbeleid	Formulieren regenboogproof, genderneutraal toilet, etc.	Dit kan onderwerp van gesprek worden bij het ontwikkelen van de nieuwe Uitvoeringsagenda.
Regenboogbeleid	Onveiligheid/jezelf mogen zijn Overal is er een bepaalde norm van de meerderheid. De meerderheid kan niet ‘voelen’ hoe het voelt, als je níet tot die meerderheid behoort. LHBTIQ+’ers hebben in een nieuwe sociale situatie te maken met angst, dat de groep misschien niet veilig is. Het specifiek benoemen dat iedereen (LHBTIQ+) welkom is, maakt dat mensen zich welkom voelen.	De bibliotheek heeft gevraagd om een ruitsticker, om te laten zien dat ze LHBTIQ+ vriendelijk is. Er zijn inmiddels ruitstickers gemaakt door de Village People. Deze zullen beschikbaar worden gesteld aan organisaties.
Regenboogbeleid	Voor inwoners met een migratieachtergrond geldt, dat het in hun cultuur LHBTIQ+-onderwerpen niet openlijk bespreekbaar zijn. Hier moet het gesprek over op gang worden gebracht.	Er is inmiddels ook een Regenboogambassadeur die zich daar op richt. Op het AZC is een vertrouwenspersoon. Er wordt wel eens doorverwezen naar deze ambassadeurs. Inmiddels is er ook contact met iemand binnen de Turkse gemeenschap en iemand binnen de Marokkaanse gemeenschap. Mogelijk kunnen zij in de toekomst een rol spelen.
Regenboogbeleid	Als iemand uit LHBTIQ+ gemeenschap zich bij activiteiten / in een organisatie wél onveilig voelt, weet diegene waar dit gemeld kan worden, en waar ondersteuning wordt geboden.	Zij kunnen in ieder geval bij het art.1 Meldpunt terecht. Discriminatie kan heel veel verschillende gronden hebben (leeftijd e.d.). Je ziet ook wel gemeentes die een apart meldpunt oprichten, bemenst door LHBTIQ+’ers. Bij het meldpunt voor NoordOost Gelderland is men er wel alert op, of ze voldoende aansluiting vinden bij de melder bij LHBTI-discriminatie. Anders proberen ze ambassadeurs o.i.d. in te zetten.
Regenboogbeleid	Onveiigheidsgevoel bij LBHTI neem af.	Kan worden meegenomen in online enquête. Ook provinciaal onderzoek.
Regenboogbeleid	Zorg voor meer kennis, bij maatschappelijke partners en hun vrijwilligers en bij voorkeur één aanspreekpunt voor LHBTIQ+-zaken.	We werken toe naar een werkgroep van verschillende instellingen. Met het verzoek om mee te denken. Van daaruit iemand zoeken die zich betrokken voelt. Inmiddels al uitgevoerd bij de LVB-groep. Voor deze groep komt nu een bijeenkomst in de MESS. Bij scholen willen we er naar toe, dat de GGD afspraken met hen maakt. Ook bij ZorgDat is dit onderwerp van gesprek. Er wordt nu gekeken hoe dit in de nieuwe afspraken met ZorgDat kan worden opgenomen.
Sport	Sportverenigingen moeten voldoen aan de eis om twee verschillende (m/v etc) vertrouwenspersonen in te stellen. Deze zouden een proactieve rol moeten hebben. De vertrouwens-personen zouden naast de algemene opleiding ook de specialisatie mbt veiligheid moeten volgen.	In het najaar kunnen vertrouwenspersonen weer trainingen volgen (algemeen). Vanuit het sportakkoord zijn deze beschikbaar. Ook hierin zit veiligheid. Daarna kan een vraag worden uitgezet of er behoefte is aan verdieping.

Veiligheid	In horecazaken: in de VS loopt een project, dat als je je als vrouw bedreigd voelen, ze het personeel kunnen vragen: werkt Alice hier? Dan kunnen ze door het personeel mee worden genomen naar een veilige plek. Iets vergelijkbaars zou kunnen worden georganiseerd voor LHBTIQ+.	De gemeenteraad heeft inmiddels een motie 'Vraag naar Angela' aangenomen. In het Integraal veiligheidsplan 2020-2024 dat door de raad is vastgesteld is de veiligheid in de horeca al een van de belangrijke thema's. In de werkgroep tussen horeca, politie, bewoners en gemeente wordt gekeken naar een brede campagne om *in algemene zin* het uitgaan in Harderwijk veilig en gezellig te houden. Deze werkgroep KVU (Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan) komt dit jaar nog met zeven korte filmpjes met specifieke thema's, waaronder de aanpak van seksuele intimidatie. In de werkgroep wordt gekeken, of dit kan worden gecombineerd met de onderdelen uit de campagne 'Vraag naar Angela'. Ook worden ouders betrokken en posters gemaakt voor horeca en scholen.
Welzijn	Fietsles voor volwassenen (statushouders).	De vraag is, in hoeverre zij dit zelf kunnen organiseren. En of maatschappelijke organisaties zoals ZorgDat, Harderwijker Uitdaging, Vluchtelingenwerk hierin een faciliterende rol kunnen spelen. Er worden op dit moment fietslessen gegeven op het AZC. Mogelijk biedt dat kansen op samenwerking.
Welzijn	Taalmaatje met wie je ook activiteiten kunt ondernemen.	Er is een aantal mogelijkheden: via het Taalhuis, , welkomvluchtelingenharderwijk.nl, nlvoorelkaar.nl en Stichting Present.
Welzijn	Gezamenlijke activiteiten voor vrouwen met een biculturele achtergrond én Nederlandse vrouwen.	Ook hier is de vraag, in hoeverre het inwoners lukt om hierin zichzelf te organiseren. Maatschappelijke organisaties en de gemeente kunnen kijken waar ze kunnen faciliteren.
Wmo / Mantelzorg	Er is in Harderwijk geen respijtzorg. Hiervoor moet ik naar Ermelo, naar het Buurtzorgpension.	Op dit moment lopen er twee initiatieven: - GezondVeluwe is bezig met een werkgroep (met de regiogemeenten). Ze denken vooral aan een voorziening in een meer 'ontspannen' setting voor Wmo-cliënten. Dus niet zozeer vanuit zorg. Ervanuit gaande dat als er zorg/ behandeling nodig is, er mogelijkheden zijn bij instellingen. Het is niet de verwachting dat straks in iedere gemeente een locatie voor respijtzorg beschikbaar komt. De werkzaamheden van de werkgroep kunnen worden gevolgd op https://www.gezondveluwe.nl/2022/05/aftrap-logeerzorg-voor-ouderen/ - Hospice in Nunspeet is ook aan het onderzoeken of zij een voorziening voor respijtzorg kunnen regelen.
Zwemmen	Ook zwemmen: het zwembad op ‘s Heerenloo is ook dicht. Ik ben met hem 2x bij De Sypel geweest. Maar het gewone vrije tijdszwemmen is te druk. Het zou mooi zijn als een speciaal uur beschikbaar komt.	Bij het sluiten van de therapeutische zwembaden bij zorginstellingen in de regio, hebben wij afgesproken dat Careander hier een rol in zou spelen. Ook voor individuele cliënten. Er is toen een verdeling gemaakt ('s Heerenloo naar Ermelo, Philadelphia naar Nunspeet en Careander naar Harderwijk). Tot nu toe heeft Careander hier geen actie op ondernomen. Er is overigens binnen de Sypel al wel wat aanbod voor doelgroepen. Zie www.zwembaddesypel.nl Daarnaast is er hydrotherapievereniging de Zonzij die medische zwemlessen geeft in de Sypel. Op verzoek zal er in het nieuwe bad ook gekeken kunnen worden naar rustige uren voor inwoners met een meervoudige beperking. Vragen daarbij zijn: wordt er voor begeleiding vanuit het zwembad verwacht? En hoe groot is de groep?
Zwemmen	Kan het zwemuur voor vrouwen (incl zwemles) weer beschikbaar komen?	Sinds de meivakantie is er geen vrouwenavond meer in het zwembad. De reden is de terugloop in deelnemers. Voorheen was er een enthousiaste vrijwilliger die de vrouwen meenam.

		Als de potentiële deelnemers zich kunnen organiseren en er weer een grote vraag is, is het zwembad zeker bereid opnieuw te bekijken of er weer een vrouwenavond kan komen. Eventuele mogelijkheden zijn er overigens pas begin volgend jaar als het nieuwe bad opent.

Overige onderwerpen:

Openbare ruimte	Als je bij Snel Herstel iets aangeeft, zou je een bericht moeten krijgen of datgene wat je hebt aangegeven wel of niet is/wordt uitgevoerd. Dit kost meer tijd, maar het levert nog veel meer begrip op.	Als inwoners per mail of via de app een melding doen, krijgen ze in principe altijd een terugkoppeling. Als inwoners een melding doen per telefoon, krijgen ze de vraag of ze behoefte hebben aan een terugkoppeling.
Subsidie	Het aanvragen van subsidie zou eenvoudiger gemaakt moeten worden.	Vanuit de projectgroep zijn we bezig met de ontwikkeling van het volledig digitaal aanvragen van subsidie. Dit betekent dat na realisatie van dit traject je via de website van de gemeente subsidie kan aanvragen met DigiD of E-Herkenning. Of dit er voor iedereen makkelijker op wordt, is nog maar de vraag. Om die reden, zijn we altijd bereid om ondersteuning te bieden en het de aanvrager zo makkelijk mogelijk te maken. Om aan ieders wensen te voldoen is lastig, wat de één als makkelijk ervaart, kan voor de ander juist moeilijker zijn. Laat het voor de mensen vooral geen drempel zijn om contact op te nemen met het Subsidiebureau.
Subsidie	De subsidiemogelijkheden voor verenigingen inzichtelijk maken.	Informatie over de verschillende soorten subsidies en het aanvragen hiervan is te vinden op www.harderwijk.nl. Op deze manier denken we een groot bereik te hebben. We begrijpen dat het dan nog lastig om een keuze voor de juiste subsidieregeling te maken; veel verschillende soorten subsidies, welke subsidie past het best bij mijn activiteit? aan welke voorwaarden moet ik voldoen? Dit kan veel vragen oproepen. Over het algemeen kunnen verenigingen aanspraak maken op een éénmalige activiteitensubsidie of een waarderingssubsidie. Bij een éénmalige subsidieaanvraag kun je denken aan deskundigheidsbevordering, (het volgen van een cursus/training), of een eenmalige activiteit, bv het organiseren van een concert. Bij een waarderingssubsidie attendeert de gemeente zelf jaarlijks de vaste contactpersoon van de vereniging. Wij willen organisaties vragen ook over dit onderwerp contact op te nemen met het Subsidiebureau zodat we de mogelijkheden kunnen bespreken. Daarnaast heeft het gebruiksvriendelijker maken van de website steeds onze aandacht!